

На основу члана 65. Закона о лизингу („Службени гласник Републике Српске” бр. 70/07 и 116/11), члана 5. став 1. тачка б, члана 20. став 2. тачка б. и члана 37. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” бр. 59/13 и 04/17) и члана 6. став 1. тачка б, члана 11. и члана 19. став 1. тачка б. Статута Агенције за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” број 63/17), Управни одбор Агенције за банкарство Републике Српске, на 5. сједници, одржаној дана 22.02.2024. године, доноси

О Д Л У К У

О ПРОВОЂЕЊУ НАДЗОРА ДАВАЛАЦА ЛИЗИНГА И ПРЕДУЗИМАЊУ МЈЕРА НАДЗОРА

1. Опште одредбе

Предмет Одлуке

Члан 1.

- (1) Одлуком о провођењу надзора давалаца лизинга и предузимању мјера надзора (у даљем тексту: Одлука) ближе се уређују услови и начин провођења надзора давалаца лизинга (у даљем тексту: ДЛ), план надзора и поступање овлашћених лица Агенције за банкарство Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) приликом провођења надзора ДЛ и предузимања мјера надзора, те обавеза ДЛ током и након надзора.
- (2) Агенција, у складу са Законом о лизингу (у даљем тексту: Закон) и прописима донесеним на основу Закона и другим релевантним законским прописима, врши надзор пословања ДЛ са сједиштем у Републици Српској, организационих дијелова ДЛ са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине и са сједиштем у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине, који послују у Републици Српској.
- (3) Основни циљ надзора који врши Агенција јесте надзор законитости рада, примјене прописа, одржавања прописаних стандарда опрезног пословања, те правила струке и добрих пословних обичаја са сврхом очувања повјерења у сектор ДЛ, те обезбјеђења стабилности банкарског система у цјелини.
- (4) Примјена начела законитости, поштовања прописаних стандарда опрезног пословања, те правила струке и добрих пословних обичаја је примарна одговорност органа управљања, надзора и руковођења ДЛ и представљају минималне услове за успјешно и стабилно пословање ДЛ.

Задаци и обим надзора

Члан 2.

- (1) Агенција, у складу са Законом и надлежностима прописаним Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске, при обављању надзора врши провјеру законитости, квалитета, ефикасности и стабилности пословања ДЛ, укључујући организацију, стратегије, политике, поступке и процедуре које ДЛ доноси и примјењује ради усклађивања свог пословања са прописима, стандардима опрезног пословања, те правилима струке и добрим пословним обичајима.
- (2) Приликом обављања надзора Агенција процјењује:
 - 1) да ли ДЛ послује у складу са Законом и прописима Агенције донесеним на основу Закона, другим релевантним законским прописима, као и у складу са стандардима опрезног пословања и правилима струке и добрим пословним обичајима,
 - 2) стање и одржавање капитала ДЛ, узимајући у обзир ризике којима је ДЛ изложен или може бити изложен у свом пословању,
 - 3) адекватност система управљања у ДЛ, укључујући оцјену организационе структуре, квалитета управљања и рада органа ДЛ и провођења пословних планова, система управљања ризицима, система унутрашњих контрола и рада интерне и спољне ревизије,

- 4) финансијско стање ДЛ, укључујући:
 1. квалитет активе
 2. ликвидност
 3. финансијски резултат
 - 5) поштовање ограничења прописаних Законом и другим релевантним законским прописима, те процес утврђивања, праћења и контроле прописаних ограничења,
 - 6) пословање и трансакције са лицима повезаним са ДЛ,
 - 7) примјену прописа из области спречавања прања новца и финансирања терористичких активности,
 - 8) примјену прописа из области заштите права и интереса корисника лизинга,
 - 9) тачност и адекватност података и информација које је ДЛ дужан јавно објављивати и
 - 10) друге сегменте и показатеље пословања ДЛ који имају утицаја или могу утицати на ефикасно и стабилно пословање ДЛ.
- (3) Када Агенција на основу прикупљених чињеница оцијени потребним, проводи појачани надзор пословања ДЛ тако што може:
- 1) повећати број и учесталост непосредних надзора ДЛ,
 - 2) наложити додатно или учесталије извјештавање Агенције од стране ДЛ.

2. Начин обављања надзора

Врсте и начин надзора

Члан 3.

- (1) Агенција обавља надзор над пословањем ДЛ и то:
 - 1) посредним надзором,
 - 2) непосредним надзором,
 - 3) издавањем одговарајућих аката у складу са својим овлашћењима и
 - 4) налагањем мјера надзора.
- (2) На основу плана надзора над пословањем ДЛ, Агенција је дужна да надзор ДЛ обавља редовно и у континуитету у складу са чланом 4. Одлуке и повремено (периодично) у складу са чланом 6. Одлуке.
- (3) Посредни надзор над пословањем ДЛ обављају запослени у Агенцији који су за то овлашћени сходно радном мјесту запослења.
- (4) Непосредни надзор над пословањем ДЛ обављају радници Агенције на основу овлашћења директора Агенције.
- (5) Овлашћењем из става 4. овог члана одређују се обим и временски период који је обухваћен надзором, а уколико овлашћена лица утврде потребу проширивања надзора изван оквира утврђеног првобитним овлашћењем, затражиће од директора Агенције додатно овлашћење.
- (6) Изузетно од става 4. овог члана, за обављање појединих задатака у непосредном надзору Агенција може ангажовати овлашћеног ревизора, привредно друштво за ревизију или друго овлашћено стручно лице да изврши непосредни надзор пословања ДЛ о његовом трошку.
- (7) Лица из става 6. овог члана имају једнака овлашћења и одговорности као и овлашћена лица Агенције приликом обављања непосредног надзора пословања ДЛ.

Посредни надзор

Члан 4.

- (1) Агенција обавља посредни надзор пословања ДЛ континуираним прикупљањем, провјером и анализом извјештаја сходно Закону и другим релевантним прописима, прегледом

извјештаја спољног ревизора, праћењем и провјером других података, информација и докумената достављених од стране ДЛ и/или трећих лица, који се односе на пословање ДЛ.

- (2) Извјештаји, друга документација и информације из става 1. овог члана јесу извјештаји које ДЛ достављају Агенцији са садржајем, у роковима, на начин и у складу са законским и подзаконским прописима Агенције, извјештаји спољног ревизора, те кореспонденција са ДЛ, информације, извјештаји, изјаве које на захтјев Агенције достави ДЛ, као и други доступни извјештаји, информације и обавјештења везани за пословање ДЛ.
- (3) На основу извјештаја и информација из става 1. и 2. овог члана Агенција сачињава периодичну анализу пословања ДЛ, која посебно обухвата капитал, квалитет активе, профитабилност и ликвидност, те поштовање законских ограничења.

Записник о обављању посредног надзора

Члан 5.

- (1) Записник о обављеном посредном надзору сачињава се само када су у поступку посредног надзора пословања ДЛ утврђене:
 - 1) неправилности и неусклађености у пословању ДЛ, укључујући неправовремено или нетачно достављање прописаних извјештаја, те других извјештаја и информација на захтјев Агенције или
 - 2) основе за предузимање одређене мјере надзора.
- (2) Поступак за сачињавање, издавање записника из става 1. овог члана и улагање примједби на исти од стране ДЛ, те предузимање мјера надзора обављају се на исти начин као и код обављеног непосредног надзора у складу са чланом 8, 9. и 10. Одлуке.
- (3) Записник из става 1. овог члана као и додатак записника потписују запослени из члана 3. став 3. Одлуке.

Непосредни надзор

Члан 6.

- (1) Агенција обавља непосредни надзор пословања ДЛ у сједишту ДЛ и/или у сједишту његових организационих дијелова, који обухвата цјелокупно пословање ДЛ (обиман надзор) или одређени дио/дијелове пословања ДЛ (циљани надзор) и надзор извршења налога по рјешењу, а све у складу са утврђеним планом надзора Агенције.
- (2) Агенција утврђује учесталост и интензитет обављања непосредног надзора руководећи се степеном неправилности и/или неусклађености утврђених у пословању ДЛ, величином и значајем за банкарски систем у Републици Српској, врстом, обимом и сложености послова које ДЛ обавља, као и начелом пропорционалности.
- (3) Непосредни надзор пословања ДЛ обавља се:
 - 1) прегледом књиговодствених исправа, пословних књига, помоћних и других евиденција и обрачуна, извјештаја које је ДЛ обавезан састављати, политика, процедура и осталих интерних аката, те друге документације која се односи на пословање ДЛ, у материјалном (папирном) облику и/или облику електронског записа на медију и у облику који захтијевају овлашћена лица Агенције из члана 3. став 4. и/или 6. Одлуке и путем контроле поузданости информационог система и омогућавања приступа бази података које ДЛ користи,
 - 2) прибављањем писаних и усмених објашњења од одговорног лица и/или руководиоца и/или радника ДЛ и/или управног одбора ДЛ и/или других органа управљања ДЛ.
- (4) ДЛ је дужан омогућити овлашћеним лицима из члана 3. став 4. и/или 6. Одлуке да надзор пословања изврше у сједишту ДЛ и/или у свим његовим организационим дијеловима.

- (5) ДЛ је дужан омогућити овлашћеним лицима из члана 3. став 4. и/или 6. Одлуке да изврше надзор усклађености пословних књига (у писаној и електронској форми) и друге документације са прописима.
- (6) Овлашћена лица из члана 3. став 4. и/или 6. Одлуке надзор обављају радним даном у току радног времена, а када је то због обима и природе надзора неопходно, могу га обављати и изван радног времена ДЛ.
- (7) На захтјев овлашћених лица из члана 3. став 4. и/или 6. Одлуке ДЛ је дужан у току поступка надзора обезбиједити:
 - 1) приступ просторијама ДЛ и свим организационим дијеловима, уз поштовање безбједносних процедура ДЛ,
 - 2) посебну просторију за обављање послова надзора,
 - 3) копије докумената који су у вези са предметом надзора и увид у оригиналну документацију,
 - 4) непосредну комуникацију са одговорним лицем, руководиоцима и запосленим у ДЛ, као и члановима управног одбора и/или других органа управљања ради добијања неопходних појашњења и
 - 5) писане одговоре лица из тачке 4. овог става на питања која су важна за обављање надзора.
- (8) ДЛ је дужна да именује свог представника/е, који ће у току надзора пружати сву неопходну помоћ за несметано обављање непосредног надзора.

Обавјештење о непосредном надзору

Члан 7.

- (1) Агенција доставља ДЛ обавјештење о непосредном надзору 15 (петнаест) дана прије почетка надзора.
- (2) Обавјештење о непосредном надзору, поред предмета надзора, садржи податке о планираном почетку и трајању непосредног надзора, попис документације и информација које је минимално потребно осигурати за припрему и провођење непосредног надзора, те друге информације потребне за обављање непосредног надзора.
- (3) Изузетно од става 1. овог члана, Агенција може доставити обавјештење о непосредном надзору пред сам почетак обављања непосредног надзора.
- (4) Ако се у току припреме и провођења непосредног надзора користе специјализовани софтверски алати који захтијевају директан приступ информационом систему ДЛ, обавјештење о планираном непосредном надзору садржаваће и попис овлашћених лица која ће обавити припрему и провођење надзора, период у којем ДЛ треба осигурати приступ информационом систему ДЛ, ресурсе које ДЛ минимално треба да обезбиједи за омогућавање приступа информационом систему ДЛ, те друге информације потребне за припрему и провођење непосредног надзора.

Записник о извршеном непосредном надзору

Члан 8.

- (1) Након обављеног непосредног надзора овлашћена лица из члана 3. став 4. и/или 6. Одлуке дужна су да сачине и доставе записник о обављеном надзору у року од 20 (двадесет) радних дана од дана завршетка непосредног надзора.
- (2) Дан завршетка непосредног надзора јесте посљедњи дан обављања надзора у просторијама ДЛ и/или Агенције.
- (3) Достављањем записника ДЛ сматра се да је исти достављен члановима управног одбора, органима руковођења ДЛ, те руководиоцима и/или запосленим у ДЛ у чијој је надлежности област која је била предмет надзора и не може се доказивати супротно.
- (4) Директор Агенције може закључком одредити и други рок за достављање записника о обављеном надзору у односу на рок из става 1. овог члана.

- (5) Записник о обављеном непосредном надзору и додатак записника из члана 9. Одлуке потписују овлашћена лица из члана 3. став 4. и/или 6. Одлуке која су обавила надзор.
- (6) ДЛ може уложити примједбе на достављени записник у року од 15 дана од дана пријема истог.
- (7) Изузетно од става 6. овог члана Агенција може на захтјев ДЛ продужити рок за достављање примједби на записник, али само у случају када се налази из записника односе на надлежност управног одбора ДЛ.
- (8) Ако ДЛ у прописаним роковима не достави примједбе на записник или својим примједбама основано не оспори налазе из записника којима су утврђене неправилности и неусклађености у пословању, Агенција ДЛ изриче одговарајућу мјеру прописану Законом и Одлуком.

Додатак записника о извршеном непосредном надзору

Члан 9.

- (1) У случају када се разматрањем примједби ДЛ на записник утврди да су примједбе оправдане, Агенција сачињава додатак записника.
- (2) Додатак записника доставља се најкасније у року од 15 радних дана од дана пријема примједби.
- (3) У случају када се разматрањем примједби ДЛ на записник утврди да примједбе на записник нису оправдане или да су у одређеном дијелу оправдане, Агенција доноси закључак.
- (4) ДЛ нема право посебне жалбе на закључак Агенције из става (3) овог члана.

Обустава и прекид поступка непосредног надзора

Члан 10.

- (1) Агенција ће обуставити поступак непосредног надзора ако у појединачном поступку непосредног надзора нису утврђене неправилности и неусклађености, што ће бити констатовано у записнику о обављеном непосредном надзору, те ће сачинити записник и закључак о обустави поступка.
- (2) Уколико у току поступка непосредног надзора ДЛ онемогући да се надзор обави у складу са чланом 6. Одлуке, Агенција ће прекинути поступак надзора, те ће сачинити записник и донијети закључак о прекиду поступка.
- (3) Сматра се да ДЛ није Агенцији омогућио да обави надзор и није сарађивао са овлашћеним лицима Агенције ако није поступио у складу са чланом 6. Одлуке, као и у сљедећим случајевима:
 - 1) ако у одређеном року није доставио све тражене податке и доказе, а нарочито податке којима је ДЛ дужан да располаже према Закону, подзаконским актима и/или другим релевантним прописима и/или стандардима опрезног пословања, правилима струке и добре пословне праксе,
 - 2) ако намјерно или грубом непажњом достави податке који нису тачни, односно нису потпуни.
- (4) Када се у току непосредног надзора утврди да постоји претходно питање без чијег се рјешења предметна ствар не може ријешити, а то питање чини самосталну правну цјелину чије расправљање није у надлежности Агенције, поступак се прекида док надлежни орган не ријешити спорно питање.
- (5) Агенција ће сачинити записник и донијети закључак о прекиду поступка надзора, али само у односу на спорно питање из става 4. овог члана, док ће у односу на питање предметног надзора наставити вршење надзора без доношења посебног акта.
- (6) Закључак из става 1, 2. и 5. овог члана доставља се ДЛ, а исти може поднијети жалбу директору Агенције у року од 15 дана од дана достављања закључка.

3. Мјере надзора

Врсте и мјере надзора

Члан 11.

- (1) Ако Агенција утврди да је ДЛ поступао супротно одредбама Закона, прописима Агенције, другим релевантим прописима или стандардима опрезног пословања, правилима струке и добрим пословним обичајима, Агенција према ДЛ може предузети једну или више мјера надзора сходно Закону.
- (2) Ако Агенција оцијени да је дошло до озбиљних кршења прописа и пословних начела којима се угрожавају или могу угрозити финансијско стање или ликвидност ДЛ, Агенција може наложити ДЛ и друге мјере за отклањање неправилности и неусклађености, и то:
 - 1) наложити ДЛ да изради и спроведе план активности за усклађивање свог пословања са прописима и одредити рок за његову примјену,
 - 2) захтијевати од органа управљања и руковођења да анализирају стање, одреде мјере за рјешавање идентификованих проблема, те да израде и спроведу план активности за рјешавање тих проблема и одреде рокове за његово спровођење,
 - 3) наложити ДЛ да спроведе смањење, односно ограничење изложености по основу закључења нових уговора о лизингу, побољша поступак наплате доспјелих потраживања, те правилно вреднује билансне и ванбилансне ставке,
 - 4) наложити ДЛ да успостави или унаприједи систем и процес управљања ризицима, независни систем интерних контрола, функцију интерне ревизије, рачуноводствени и информациони систем, а све у зависности од величине и финансијског стања ДЛ,
 - 5) наложити ДЛ да затвори један или више организационих дијелова, односно обустави ширење пословне мреже,
 - 6) наложити ДЛ да ревидирану нето добит употреби за повећање капитала,
 - 7) наложити ДЛ да испуни посебне захтјеве у вези са одржавањем ликвидности уколико Агенција процијени да је иста доведена у питање или може бити погоршана у наредном периоду,
 - 8) наложити ДЛ да чешће или додатно извјештава Агенцију о појединачним показатељима свог пословања.
- (3) Ако организациони дио ДЛ са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине или Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине приликом обављања послова лизинга на територији Републике Српске поступа супротно одредбама Закона и прописима Агенције, Агенција том организационом дијелу ДЛ изриче одговарајућу мјеру надзора или укида сагласност за обављање послова лизинга на територији Републике Српске.
- (4) Мјере надзора налажу се рјешењем Агенције, а исто се доставља ДЛ након истека рока за достављање примједби на записник о обављеном надзору, односно након датог одговора Агенције на примједбе ДЛ на записник о обављеном надзору у складу са Одлуком.

Дискреционо право Агенције

Члан 12.

- (1) Рјешење о мјери или мјерама које Агенција предузима према ДЛ, Агенција доноси на основу дискреционе оцјене, узимајући у обзир следеће критеријуме:
 - 1) тежину утврђених неправилности и неусклађености,
 - 2) показану спремност и способност органа ДЛ да отклоне утврђене неправилности и неусклађености.
- (2) Под неправилностима и неусклађеностима у пословању ДЛ у смислу Одлуке подразумијева се пословање ДЛ супротно Закону, другим релевантним законским прописима и општим актима, те посебним регулаторним захтјевима Агенције.

- (3) У случају утврђених неправилности и неусклађености у пословању ДЛ, код предузимања мјера у обзир се узима значај утврђених неправилности и неусклађености, које се процјењују нарочито у односу на:
- 1) финансијски положај ДЛ,
 - 2) изложеност ДЛ појединим врстама ризика (кредитни, оперативни, репутациони, ризик ликвидности и др.),
 - 3) утицај учињене неправилности и неусклађености на будући финансијски и репутацијски положај ДЛ,
 - 4) број и међусобну повезаност утврђених неправилности и неусклађености,
 - 5) трајање и учесталост учињених неправилности и неусклађености и
 - 6) законитост рада ДЛ.
- (4) Приликом процјене показане спремности и способности органа ДЛ да отклоне утврђене неправилности и неусклађености процјењују се нарочито:
- 1) способност органа управљања и руковођења да идентификују, вреднују и надзиру ризике из пословања ДЛ и да управљају тим ризицима,
 - 2) ефикасност успостављеног система интерне контроле,
 - 3) активности које су предузели и њихову ефикасност у отклањању утврђених неправилности и неусклађености, нарочито у спровођењу раније изречених мјера и
 - 4) степен сарадње органа управљања и руковођења и других запослених у ДЛ са Агенцијом, односно са овлашћеним лицима током надзора.

Писмено упозорење ДЛ

Члан 13.

- (1) Ако у току вршења надзора Агенција утврди слабости и недостатке у пословању који немају значај кршења прописа, нити битно утичу на финансијско стање, али би могли имати такав утицај ако се благовремено не отклоне, Агенција може издати писмено упозорење ДЛ да предузме одређене радње и поступке за побољшање пословања.
- (2) Писменим упозорењем ДЛ се:
 - 1) указује на утврђене слабости, недостатке или недоследности у пословању,
 - 2) одређује рок и начин поступања ДЛ ради отклањања слабости или недостатака у пословању ДЛ и
 - 3) одређује рок, тј. динамика у складу са којом ДЛ извјештава Агенцију о извршавању обавеза из писменог упозорења.
- (3) Агенција контролише да ли је ДЛ отклонио утврђене слабости или недостатке послвије истека наложеног рока из става 2. тачке 3. овог члана или прије истека овог рока након добијања писаног извјештаја ДЛ са релевантном документацијом да су слабости или недостаци отклоњени.
- (4) Ако ДЛ не испуни обавезе из писменог упозорења у року и на начин како је утврђено писменим упозорењем, Агенција може према ДЛ предузети једну или више мјера надзора из члана 11. Одлуке, у складу са критеријумима прописаним у члану 12. Одлуке.

Рјешење са мјерама

Члан 14.

- (1) Ако Агенција при обављању надзора над пословањем ДЛ утврди неправилности и неусклађености, доноси рјешење којим се изричу мјере за отклањање утврђених неправилности и неусаглашености.
- (2) Рјешењем из става 1. овог члана одређују се рок и начин на који ће ДЛ отклонити утврђене неправилности и неусклађености, као и рок за достављање Агенцији извјештаја са

релевантно документацијом о проведеним активностима, као доказима о извршењу наложених мјера.

- (3) Рјешење из става 1. овог члана доставља се директору ДЛ, који је обавезан без одлагања упознати чланове управног одбора ДЛ, те остала одговорна лица ДЛ са садржајем из рјешења.
- (4) ДЛ је дужан Агенцији доставити писани извјештај са релевантно документацијом о извршењу мјера на начин и у роковима наложеним рјешењем из става 1. овог члана.
- (5) Агенција спроводи надзор извршења налога из рјешења након истека рокова за њихово извршење или прије истека рокова, односно након добијања писаног извјештаја из става 4. овог члана као доказ да су налози извршени.
- (6) Поступак надзора спровођења налога и мјера наложених рјешењем из става 1. овог члана Агенција спроводи у складу са Законом и Одлуком.

4. Управни и прекршајни поступак

Управни поступак

Члан 15.

- (1) На основу чињеница утврђених у поступку и сачињеног записника Агенција доноси рјешење о ствари која је предмет поступка.
- (2) Рјешење из става 1. овог члана је коначно.

Издавање прекршајног налога и подношење захтјева за покретање прекршајног поступка

Члан 16.

Поред изрицања мјера надзора сходно Одлуци, Агенција може издати прекршајни налог или поднијети захтјев за покретање прекршајног поступка у складу са прописима који уређују прекршајни поступак, уколико утврди да је ДЛ поступио супротно одредбама Закона или одредбама других релевантних закона.

5. Прелазне и завршне одредбе

Члан 17.

- (1) Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске”.
- (2) Даном ступања на снагу Одлуке престаје да важи Одлука о контроли и надзору давалаца лизинга („Службени гласник Републике Српске” бр. 100/07 и 104/15).
- (3) Сви поступци надзора који су започети прије ступања на снагу Одлуке завршиће се према одредбама одлуке из става 2. овог члана.

Број: УО-56/24

Датум: 22.02.2024. год.

